

Aan

Minister LJS

ontvangen: 30/6
Deadline: 25 juni 2026

Nota actief openbaar

Ja

Opgesteld door

nota

TER BESLISSING

Onderwerp Harbersbrief Periodieke rapportage Wmo 2015

Datum

11 november 2025

Kenmerk

4420116-1100267-DMO

Bijlage(n)

0

1. Aanleiding

Deze brief handelt over de opzet en de vraagstelling van de Periodieke rapportage van het onderwerp Wet maatschappelijke ondersteuning 2015. Deze Periodieke rapportage is een wettelijke verplichting opgelegd aan de minister van Financiën, die wordt uitgevoerd door de vakdepartementen.

Dit thema van de Strategische Evaluatie Agenda (SEA) heeft betrekking op zowel begrotingsartikel 3 als elementen van het Financieel Beeld Zorg van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). De hoofdvraag van deze periodieke rapportage is: "Hoe doeltreffend en doelmatig was het stelsel van maatschappelijke ondersteuning in de periode 2015-2024"? Indien gewenst, kan de brief en nota worden toegelicht.

2. Geadviseerd besluit

Akkoord gaan met deze brief.

3. Kernpunten

- De periodieke rapportage is een wettelijke verplichting voor het Ministerie van financiën en wordt uitgevoerd door de vakdepartementen.
- De directies komen om de 5 jaar aan de beurt en de onafhankelijke periodieke rapportage onder leiding van een onafhankelijk voorzitter moet een bezuinigingsvoorstel van 20% van het budget bevatten.
- De Harbersbrief biedt de Kamer de mogelijkheid de onderzoeksvragen te amenderen.
- Deze brief en het onderzoek is eerder uitgesteld vanwege de publicatie van het Houdbaarheidsonderzoek Wmo 2025.
- Het onderzoeksvoorstel dient zo goed mogelijk gebruik te maken bestaand onderzoek en de nadruk te leggen op doeltreffendheid en doelmatigheid, uitmondend in een voorstel voor een bezuiniging van 20% van het Wmo-budget.
- Het uiteindelijk oordeel over deze Periodieke rapportage en bezuinigingsvoorstel is aan U en aan de Tweede Kamer.

4. Toelichting

Datum

a. *Financieel-economische gevolgen, arbeidsmarkteffecten en regeldrukeffecten*

Kenmerk

4420116-1100267-DMO

- Onderdeel van de Periodieke rapportage is dat de onderzoekers komen met een voorstel om 20% van het budget voor de Wmo 2015 te besparen (dit is een standaard onderdeel van de SEA).
- De periodieke rapportage is onderdeel van de begroting en de onderzoeksopzet is via amendement door de Tweede Kamer aanpasbaar.
- Het is uiteindelijk aan U en aan de Tweede Kamer om een oordeel over het eindresultaat te vellen en desgewenst gehoor te geven aan eventuele besparingsopties.
- De brief is uitgesteld vanwege de publicatie van het 'Houdbaarheidsonderzoek Wmo 2015, Tijd voor stevige keuzes' in november 2025. Vervolgens is gekeken naar de meerwaarde van deze periodieke rapportage in aanvulling op het Houdbaarheidsonderzoek Wmo 2015 en de afbakening van het onderzoekdomein: de gehele Wmo 2015 (maatwerkvoorzieningen, algemene voorzieningen, toegang, voorliggend veld en sociale basis) of een focus op de maatwerkvoorzieningen (waar meer beeld en inzicht voor beschikbaar is).
- Het budget voor maatwerkvoorzieningen, waarover data beschikbaar zijn om uitspraken te kunnen doen over doeltreffendheid en doelmatigheid, bedraagt in 2024/2025 ongeveer 6 miljard.
- Voor de Periodieke rapportage is gekozen voor de gehele omvang van de Wmo, om een zo compleet mogelijk beeld te krijgen.
- Deze periodieke rapportage kan gezien worden als een aanvulling op het Houdbaarheidsonderzoek Wmo 2015. Tegelijkertijd dienen eventuele conclusies met de nodige nuance geïdentificeerd te worden. De Wmo 2015 is namelijk een voorzieningenwet met een grote mate van diversiteit en lokale beleidsruimte. Dit laat zich niet makkelijk vangen in eenduidige definities en scores die "eenvoudig" kunnen worden opgeteld.
- Een onderzoek van het Zorginstituut Nederland naar de doeltreffendheid en doelmatigheid van de Wmo 2015 beperkt zich tot maatwerkvoorzieningen en is in oktober 2026 klaar, zodat de resultaten kunnen worden meegenomen in de periodieke rapportage. De uitdaging is hier met data aan te tonen dat met de inzet van Wmo maatwerk het gebruik van de Zvw wordt beperkt, door niet alleen samenhang te laten zien, maar ook een causale relatie vast te stellen.
- Het onderzoek voor de periodieke rapportage start op zijn vroegst eind september 2026 en is medio 2027 gereed. Het onderzoek krijgt een begeleidingscommissie met een onafhankelijke voorzitter.

b. *Juridische aspecten*

N.v.t.

c. *Politieke en maatschappelijke context*

- De dubbele vergrijzing en een slinkend potentieel aan arbeidskrachten, noopt tot het maken van stevige keuzes.
- In het regeerakkoord zijn hiervoor al enkele maatregelen voorgesteld.
- De Periodieke rapportage kan inzichtelijk maken waar mogelijk nog besparingspotentieel zit, in aanvulling op het regeerakkoord en suggesties in het Houdbaarheidsonderzoek Wmo 2015.

5. Afstemming

Deze brief is tot stand gekomen in afstemming met de directie MEVA en het ministerie van Financiën.

Datum

Kenmerk

4420116-1100267-DMO

6. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

- a. Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.